

TRẦN - MINH KHỔ CHUỐI

Tân soạn : NGUYỄN-VĂN-KHỎE

Đầy trời sương sớm nắng trưa, Mưa chàng dứt thắm gió đưa cành vàng.
Cho hay thiên-địa tuần-huần, Thành suy bi thời là đang xưa nay.
Giàu đừng phú khó mới hay, Chớ xem ứn lạnh mà hoài nghĩa nhân.
Tiền tài là của phù-vàn, Đến cơn trút sạch nợ trần ra chi.
Này gương nhân-sự còn ghi, Khả xem cho hân rồi thì lạnh xa.
Bằng : Xưa tại quán Sơn-la, Có quan tể-tướng tên là Trần-Công.
Vũ-vân thao lược lão thông, Cục vị không trẻ nổi giồng lo rặng.
Ông bà làm phúc làm duyên, Mở lòng bố-thi mây thiên bạc vàng.
Cửa nhà ruộng đất dư ngân, Tâm hành chánh đạo sao bao cực không.
Nghe đồn am-tự linh thông, Phát hắng giảng thể của không trí đời.
Chẳng nài non nước xa khơi, Ông bà dốc chí đến nơi khầu nguyện.
Tích cớ vào chốn am tiền, Gặp quan thi-vệ ở miền trao ca.
Cũng vì vô hậu truyền gia, Ông bà tìm đến phat tòa cầu duyên.
Cho hay đồng hạp tương liên, Hai người khi ấy kết duyên cùng nhau.
Đầu sao biển sự thế nào, Hiềm nguy không phụ nghèo giàu chẳng quên.
Nhược hắng thái sản đời bền, Sanh ra trai gái kết nên vợ chồng.
Đôi dằng giao ước đã xong, Bái từ phật điện thầy đồng hồi gia.
Lòng thành thấu đến Thích-Ca, Hai bà trở lại đều là thọ thai.
Trần-Công mừng rỡ lắm thay, Cứ tuôn tiền bạc thi hoá cho dân.
Đêm ngày cầu khẩn ân cần, Xin sanh nam tử khỏi phần cực cõi.
Trần-thi rằng : Hỡi ông ôi, Ước chi tôiặng sanh đôi một lần.
Một trai một gái cân phân, Gái trai khôn lớn dựng phần hiền vinh.
Trai thi văn võ cho tinh, Chấn dân lúc thịnh trị bình cơn loạn.
Gái thời lập hội lầu vàng, Kén trang võ tướng kén hàng văn gia.
Ông rằng : Mẹ ước sa đà, Một lần mười đứa kẻo bà oán nao.
Hình dung như nhái dưới ao, Phút hương lời nói tầm phao trái tai.
Mỗi con e mẹ nhậy mai, Nhiều con ắt mẹ rặng hai cái giò.
Bà rằng : Ông chớ so đo, Lòng tôi mây động đề lo thai kỳ.
Hối quân rước mẹ lúc thì, Phút hạ sanh dựng nam nhi một chàng.
Mí thanh mục-tú xuê-xang, Mắt in khối tuyết xem càng lịch xinh.
Đặt tên cho trẻ Trần-Minh, Ông bà nuôi dưỡng giữ gìn kỹ-cang.
Nói qua-hà Thi-vệ quan, Cũng sanh ra dựng một trang má đào.
Hình dung trông hắt ngạt ngáo, May như lá liễu mắt sao chói lòe.
Mắt trông như ngọc Biện-Hôn, Mỏi sơn sắc sảo rặng ngọc long lanh.
Trái xem khắp hết thị thành, Không ni mà dựng lịch thanh hắng nắng.
Ông bà yên quá ngọc vàng, Đặt tên Đệ-Nhứt kẻo khoan sắc tai.
Lớn lên mọi việc đều hay, Thành-kinh hiền truyện thi hải lão thông.
Cuộc đời phong vũ khá phong, Nào hay mẫn số Trần-Công châu trời.

Trần-Minh nước mắt tuôn rơi, Đau lòng tử hiệt lắm lời than van.
Trần-thị chi xiết đoạn tràng, Ôm chùng nhìn trẻ khóc thun suốt ngày.
Trách ông với tách Diêm-đái, Vong quẻ phé cảnh phụ rày gia công
Tir dày hín quạnh trường môn, Con thơ vợ yếu chiu dâng đắng cay.
Mẹ con nầm dứt ăn chay, Lo bề tống-táng cốt hài dĩ an.
Lại lo làm phước làm đon, Cầu linh hồn đến Tây-phần thanh nhân,
Ba năm tuần tự chay dân, Cũ tiền hết sạch gia-cung tiêu lẩn.
Mẹ con rày phải khổ thân, Ăn trong lều cỏ ghe lâu đắng cay,
Đói no nào biết cây ai, Chiu thân có-dộc trong nguai vô thân,
Trần-Minh khuya sớm ăn cần, Một mình lu lằng tở tẩn dưỡng nuôi.
Tuy không nằng ngọt miệng búi, Mỗi dưa lấy lấy cũng xuôi tháng ngày.
Tắm thảo cũng khổ làm vầy, Mà lòng thảo thuau hằng ngày chẳng ly.
Thơ của nuôi mẹ trọn nghì, Miễn tròn đạo cả sả chi phận chàng.
Moi nên chín tuổi gian nan, Trần-Minh cùng thể đạo lang xin ăn.
Sớm thời rảo khắp chợ đình, Liệu chừng con ác xẽ chính về nhà.
Của xin sắp đặt tế cha, Tế rồi lại thỉnh mẹ già ngồi àu
Món ngon dâng mẹ lang sàng, Vật thường chàng để có gìn chàng đúng.
Qua đông tuyết trở lạnh lúng, Bỏ gùi elăng có nứ dưng che thân,
Chàng lột bẻ chuỗi gút trần, Giã làm cái khổ che thân lỏa-lõ.
Nhơn gian xem thấy trâm trở, Cha xưa danh dầy trào-dô rõ-ràng.
Nay con phải chiu lang chàng, Không chán che cật mặc toán chuỗi khô.
Trần-mẫu thấy trẻ lỏa lồ, Ngày đêm than thở ra vô thâm phiến.
Trông là làm phước gặp duyên, Nào hay tác phước họa liền vương thân.
Trách ông sớm lánh cõi trần, Để cho con trẻ chiu phần đắng cay.
Trời ơi đất hời có hay, Người lành bao nữ đen dầy chàng thương.
Trần-Minh thấy mẹ lo lương, Động tình hiếu tử bay tường âm hao.
Đám xin mẹ bớt xót đau, Pầu sư con cũng chẳng nao tức lòng.
Con nguyện đền đáp chút công, Sinh thanh dưỡng dục non sông ơn dày.
Mẹ tua suy nghĩ dĩn này, Cư tron máy tạo dẫn xoay lẽ hằng.
Nay con chiu nói kẻo kuẩn, Biết dần rồi sẽ hưởng tang phước dày.
Người đời có rui có may, Hết con lữ cực đến ngày thái lai.
Trần-mẫu nghe trẻ phải háy, Chạnh lòng lụy thân: lang lai đôi hàng.
Mẹ mong lánh cõi trần gian, Động con bớt nỗi gian nan thâm phiến.
Nhớ xưa trong lúc sanh tiền, Cha con đã có ước nguyện lương duyên.
Cũng quan Thị-vệ cao quyền, Cửa nhà phú túc ở miền trào ca.
Nay ta phải buổi sút sa, Khá tìm đến đó dựng má nương thân.
Trước là tròn cuộc si ân, Sau là con mẹ bớt phần truân chuyên.
Chắc người cũng nhớ lời nguyện, Lễ nào đoạn nghĩa quên giềng nhơn-luân.
Trần-Minh nước mắt rưng rưng, Việc này con trẻ liệu chừng chẳng xong.
Mẹ ta xét lại đề phòng, Tình đời âm lạnh vốn không có chơng.
Giấu sang đầu thật người dưng, Tình cờ gặp gỡ cũng mừng cũng đon.

Khó nghèo dầu thất hà con, Thu cho đến cửa cũng còn lóe xa.
Vẽ dây đến chốn trào-ca, Non sông cách trở thật là hiểm nguy.
Tấm thân rách rưới thế nì, E người thấy một người coi nhưn tiền.
Rời người ý thế oai quyền. Hăm he mầu nước làm phiền mẫu-thần.
Thà là chịu chữ cơ bản, Khỏi ai khi thị an thân mọi bề.
Con nguyên nấu táo dăng lè, Miễn vui da mẹ chẳng hề than van.
Mẹ nên nghe trẻ khuyên can, Đì chỉ thất vong phải mang lay non
Trần-mẫu nghe rõ thiệt hơn, Phán rằng : Mẹ cũng nguồn cơn bang tàn.
Biết rằng : người thế đa đoan, Ham giàu phụ khổ ít mản ngũ nhân,
Nhưng cha con rất ân cần, Nhiều phen dặn bảo lúc gần lâm chung.
Nếu nả chẳng tới phủ trung, E cho người dưới Âm cung phườn long.
Sao sao cũng đến cho thông, Dầu người hậu học cũng không ngại gì.
Trần-Minh dắt mẹ ra đi, Nhưng lòng ái-ngợi in nghi muôn van
Xưa nay phùng h ếp với loan, Có dẫu phùng lại sản hàng già kẻ.
Dầu người đoá: nghĩa chẳng chê, Thau vàng lộn bạc trau hề hổ hang.
Tới dẫu thì cũng vào lang, Xin con nuôi mẹ chi mắng cam go
Ngày đêm lội suối leo gò, Bàng trường tuyết đượm qua đò nắng chan.
Đường đi hơn một tháng tràng, Mới là tới cõi Tràng-an chơn này.
Nhìn tướng thân thể hảm thay, Vì là lộn lội lâu ngày xui nên.
Khổ chuỗi rách tước dưới trên, Chẳng hèn côi lại tìm lên giáp vóng.
Kinh thành thiên hạ quá dòng, Xem qua đường sá lưu thông khắp ngàn.
Thấy người đoái phàn hổ hang, Cúi đầu dắt mẹ cứ dăng ma th.
Mẹ con mỗi một xiết chi, Hỏi thăm hạnh khách tiêu thì đến nơi.
Xem qua cung phủ rạng ngời, Một tòa sớ sớ giữa trời xuê xang
Bốn bề thanh gác nghĩa trang, Chánh môn quay lưng rộ rạng lại qua.
Kể thời đất tội trở ra, Kể thời canh gác vẫn tra người vào.
Mẹ con bước đến cửa chầu, Quán nhưn xem thấy hung báo số ra.
Mụ này rách rưới thúi tha, Thằng này phất dật trở ra tức thì.
Ăn may sao quả nạn s., Chẳng xin ngoài phổ vào thi định quan
Trần-mẫu thối mới bày tìn, Tôi cùng Thị-vê vốn húng thừn gia
Quán nhưn khout nạt quở la, Mụ này nói bày mụ là dồ điên
Ông ta Thị-vê thâm niên, Lấn quyền Tuân-ân khắp miền dân gian.
Cái quán dôi khó lang lang, Bên-nhiem mụ dâm hắt q oang người cao
Mụ này mụ nói làm sao, Há là mụ muốn ngời họ an cung.
Trần-Minh thưa lại dự trong, Mẹ tôi già cả nói không rõ ràng.
Có điều ức hiếp muôn van, Cho nên m uốn đến cửa quan kêu oan.
Quán rằng : Thôi hãy chờ đây, Đè ta lể n giúp với n cái coi sao.
Nói rồi hèn bước trở vào, Ân tiền bay tỏ âm lao mọi đảng.
Thị-vê rằng : Nó ức oan, Thì bày dẫu đến pháp trang cho ta.
Đang khi hầu kiện vấn tra, Quán ngời trước án thất la oai nghi.
Quán bươn hầu hạ tề vi, Giương vãn. nấp học đều thu cầm tay.
Mẹ con vào đến pháp đại, Trần-thị thối mới tỏ bày dục trong
Chồng tôi Tề-tương Trần-Công, Cũng tung châu chấu san đồng như ai.

Hiếm vì không có con trai, Mới tìm đến chốn Phật đài cầu duyên.
Mày thay sanh dựng trái hiền, (Lặng nghe chẳng lời tách mien Am-ty.
Mẹ con từ ấy đến ni, Ra trần khổ đời phải đi ăn mày.
Liều mình tìm đến nơi đây, Xu người giúp đỡ tháng ngày cho qua
Thi-vê nghiêm-nghi thối ra, Các loại ăn trộm cũng là khoe khoang.
Quan mau đuổi khỏi đình lang, Ăn mày đã đang chờ than số trời.
Quần như nghe ta dứt lời, Dạ rung một tiếng đều thối xóc ra,
Kẻ hùm người hổ hết tư, Đuôi số lối kéo hồ xa công đáng.
Thảm thay khổ chuỗi rách lán, Trần-Minh đỡ mẹ khóc than kêu trời.
Trần máu châu lụy tuôn rơi, Nợ hay non đao tình đến thế ní.
Đền gian xem thấy xâm xi, (Rách quan Thi-vê vô nghi hết nợ.
Mẹ con đau xót từ con, Lăn vào trước quán nghĩ chơm một hồi.
Người người xem thấy thương ôi, Dưng chán han hỏi khước nôi ngọn ngán.
Lại xem khổ rách tan tành, Động tình tiền gạo cơm canh cho tiền.
Mẹ con cảm nghĩa vô biên, Vội vàng từ tạ tích uần ra đi.
Nào hay tại hoa hết kỹ, Giữa đường Trần-máu vương thì bình căn.
Ôm con than khóc trời trần, Mới vừa dứt tiếng hồn thăng phách đời.
Trần-Minh lán khóc toi hơi, Thân sao có quả trọn đời hồi thân,
Cha xưa đã lãnh cơn trần, Trường là nuôi dưỡng nần thân trọn nghi.
Nào hay mẹ tạc Âm-ty, Thóc mà tấc trổ thầy thì khôn toàn.
Thóc nằm sông sướt giữa dăng, Áo quần rách rưới lang thang làm vầy.
Mẹ ôi hồn mẹ có hay, Lòng con thăm não đắng cay muôn vầy.
Chàng bèn vào lạy xóm làng, Xin người bố thí tăng an cốt hái.
Tuần dần thương trẻ thảo ngay, Cấp cho mọi món, chẳng quây trở ra,
Một mình tâm sãi hó ma, Làm thầy ăn-táng chủ gia một mình
Tàng xong quí lạy vong linh, Cầu cho hồn mẹ siêu sinh Thôn-đàng.
Ngồi ngồi nghĩ lại chùa chan, Nhớ xưa cha mẹ song toàn hiền viub.
Có lời dặn bảo đình ninh, Phải lo học tập sử kinh Thành-hiến.
Lam cho danh tiếng hia truyền, Lâm cho vinh-hiến Tô-tiền sau này.
Nhưng ta là phàm ăn mày, Đến trường ắt hẳn là thầy đuổi ra.
Hoặc là thầy có thương ta, Lấy chỉ ăn học cho qua tháng ngày.
Lại e hạn tác chẻ bai, Khinh khi nhạo háng nọ này chần (không
Xei thói áo nỡ trong lòng, Phụ thân cha hời có thông nỗi này.
Học sao mặc khổ lam vầy, Học sao ăn những lá cây dẽ lòng.
Thối thối con cũng gâng công, Đặng cho thỏ dạ vui lòng từ thân
Chàng bèn lạy tạ mở-phần, Sư trưởng tin đến nương thân tháng ngày.
Nhắc qua Thi-vê đoạn này, Quên lời nguyện ền trước đời thay tác lòng.
Mẹ con ngày nọ đến đình, Truyền quán xu đuổi chẳng non người thâu.
Lại hẳn ông mới phân trần, Đem đuổi các việc phư-nhân dặng tan.
Lại đời ái-nh vô vọng, Đặng mà độ thứ lòng nặng dương bao
Ông hèn phàn rõ ám hao, Từ khi đến chốn non cao ước nguyện.
Lại phàn qua việc nhân tiên, Trần-Công rầy dỗ quí thiêu châu t

Mẹ con chẳng xét lẽ đời, Của tiền có sẵn ăn chơi bỏ liêu
Ngay nay sự nghiệp tiêu diêu, Tầm thân nhục-nhĩ mai chừa ăn xin.
Tối thời xô chợ góc đình, Mùn trời chiếu lứt nằm nhá xá chình.
Cái thủng lỉnh vớ di kỳ, Mặt may lưng tựa thấy lủi phân ghê,
Đưng đi thô tục thối què, Nồi nung lỗ mưng trâm hề ngu s.
Nó vừa tìm đến chôn m, Ông chẳng con trẻ mau thì hay ngay.
Ấy lời cha hỏi phân hai, Nếu con gả vợ cha nay gả liền
Nàng nghe cha hỏi phân miêng, Thưa rằng : Duyên nợ hoàng thiên định phận
Huống chi cha mẹ cầu thân, Giao hôn ở chốn am vân phật đài.
Lẽ nào con dám đổi hai, Nghiêch lời cha mẹ tội sai luân thường.
Phân ta no ấm đủ dương, Gấp ngu nĩ sầy bước phải thương thân người.
Ông nghe nàng nói cả cười, Noming lòng tức tối như người te cay.
Phân rằng : Quái lạ con này, Sao con phân nói trái lại chấ g cung.
Thuyền quyền sán với anh hùng, Có dân thực-nữ so cung thiên nhôm.
Mì mong lấy gả làm chơn, Lấy diều phải chăng làm hóa hay sòn.
Nói nghe khúa kháo hồn hân, Nói nghe mồm miệng dâm dâm tới bạo.
Cả trào lâm kể quyền cao, Con quan cháu chúa sang quan vinh vang.
Cớ sao mì lại chấ g nướn, Muốn ra lấy đũa co-hân ăn xin.
Đề tao kêu thảng Trần-Minh, Nó mang khổ nhục tới dính tức thì.
Gả mì theo nó vu-qui, Rồi rẽ gây lủ kéo đi khỏi thánh.
Nàng rằng : Phụ-mẫu sở sanh, Con dâm dâm cả đều lành hay sao.
Ông nghe tức tối bỏ vào, Nàng thơi ngồi đó ủ-dào phải-hương.
Nghĩ su- đầu thẩn can trường, Trách cha-nh; khó ham phương cao-sang
Tuy ta chưa thấy mặt chàng, Song te nghĩ phân cơ hân mà thương.
Thương người ân huyết nắn xương, Thương người thất sở ly-hương lạc loại
Anh ôi Trần-sĩ có hay, Vì ai em những ai hoá tâm cang.
Vai trời xuôi gập mắt chàng, Đấng em phân giải thờ than cõi lưi.
Trách thay Nguyệt-lão khuấy chơi, Mối xuôi Chửc-nữ xu thơi Ngưu-lang.
Trần-Minh từ thuở tách ngăn, Xu ân lấy lủt giun nàu nhiều hề.
Tim lủn đến quán Võ-Khê, Hỏi thăm haah-khách thôn quê cho trường.
Chàng bèn đi đến học đương, Nhưng mù chấ g dâm chán chương vào tron ;
Đứng ngồi nhìn lên sư ông, Quả người đạo cốt Tiên-phong cỡ rang.
Muốn vô mà rất nã-ơng, Gẫm mình thân phận cơ hân long đong.
Đánh liều chàng mới vào trong, Qui xin ở học có công cùng thầy.
Mùa đơng gió thổi tuyết hay, Thấy người mặc khổ nĩ hoa lòng thương.
Thấy hèn hân hỏi cho trường, Chàng hay bần-sĩ quê hương nơi nao.
Nói nhà ấm lạnh đương bao, Nhon sao phải chịu lao cao thế này.
Trần-Minh cảm động niềm tây, Thưa rành mọi việc những ngày xưa xa.
Quê con ở phủ Sơn-la, Chu quyền tể-tướng trao-ca một thì.
Tánh người nhon đức ai bì, Ha- thương kẻ khổ el ồng vì người sang.
Hiềm vì sớm tách xuôi vàng, Thuở tôi sáu tuổi còn ồng ấu sinh.
Muốn cho siêu độ vong linh, Tôi cùng từ-mắt tau tui lo toan.
Trước lo ông chồe tăng an, Bồ lo bố thí dâm gian khắp miền.

Khả mở tạo dựng đã yên, Lại lo tuần tự liêu liễn mấy ngoại
Ba năm xong cuộc ma chuy, Bạc tiền lòn phí gia tài tan hoang.
Tứ dầy phải chịu gian nan, Ngày ngày đất mẹ đạo làng ăn xin.
Lần hồi tìm xuống tới kinh, Vào nhà Thị-vệ vốn tình thông gia
Chẳng ngờ người thế xấu xa, Gặp con tai biến đuổi ra chẳng nhá.
Mơ tới thấy chúng khinh khi, Buồn đời nhuộm hình U-minh lý hội.
Thần con rầy phải cực côi, Tha hương lưu lạc nổi trời bình hồng.
Nín ăn chẳng đủ no lòng, Cá dẫu dư dả mà phỏng che thân.
Lay thấy khả mở lòng nhân, Dưới thôn phận trẻ cơ bản truân-chuyên,
Cho con vào học địa hiền, Ấu thềm sư phụ con nguyên tạc ghi.
Tôn-sư nghe rõ cần nguy, Chạnh lòng thương kẻ hân vi chẳng cùng.
Cho chàng vào chốn trường trung, Quảng khai đức táng học cũng chừ oho,
Học trò có tánh so do, Thấy chàng nghèo khó nhỏ to nhạo cười.
Gấm chỉ nó mặc tốt tươi, Tốt hơn hàng nhiều tốt như tổ tàu.
Coi kia đủ sắc đủ màu, Thềm rồng kết tuổi có sao có người.
Chắc là giá mắc bằng trời, Nếu may một cái trợn đời mang eo.
Phải ta giàu có sắm theo, Mặc vô đạo chợ o mềo mà chơi.
Gấm rầy là gấm da trời, Ai mà bận nó sống đời bở sinh.
Trần-Minh lụy thảm chảy quanh, Phận tôi khổ đói phải đình ăn xin.
Các cậu thấy chẳng thương tình, Lại còn nhạo háng khinh khi làm gì,
Học trò bán luận một khi, Thằng này giọng nói nghe thi khó thương.
Thầy dả cho nó nhập trường, Chúng ta chờ dạy một trường một hải.
Bất nò sách dạy ngày ngày, Trưa thời gánh nước sớm mai quét trường.
Hoặc con đi dạo phố phường, Bất làm bộ hạ bầy thờ hén la.
Trần-Minh giọt lụy nhỏ sa, Buồn riêng thân phận sao mu gian nan.
Thầy đả thương kẻ cơ-bán, Ngặt vì các cậu giàu sang khui người.
Dầu sao ta cũng chẳng từ, Miễn sao gần với tôn sư ngày ngày.
Sớm thời vào học cùng thầy, Mãn giờ chẳng lại ăn mày nuôi thân,
Bữa no bữa đói chẳng cần, Mặc ai ý thế cây thần khinh khi.
Tuy là rách rưới lời hình, Song le trí huệ thông minh lạ thường.
Mấy trâng vào chốn sư trường, Văn thơ sách vở mọi đường lâu thông.
Học trò dồng đã quạ dồng, Thấy chàng về đến thầy đồng hét la.
Bất đi mái nực nấu trà, Nếu mà chậm trễ thước gia lên đầu.
Tối thời trái chiếu châm đầu, Hồ đàn đánh đó chúng đâu dung tình.
Đưa chửi đưa mắng liên thành, Ý y chẳng có ai bình ăn mày.
Học trò lại sợ thầy hay, Hâm chàng rằng nếu việc này lâu ra.
Bao giờ thầy quở chúng ta, Thì mi ắt hẳn phải xa trường này.
Trần Minh thảm thiết lắm thay, Làm ngọc học hỏi tháng ngày cho qua,
Bực mình chẳng dám nói ra, E người thù oán ắt là khổ thân.
Nói qua Thị-vệ dai-thần, Thấy con sầu thảm muôn phần lo tan.
Truyền cho gia tiên sửa sang, Sơn-tây trở tại dưỡng thân ít lâu.
Nhưng năng chẳng bớt (hâm) sâu, Nên ông ái ngại ra vào thổ thân.

Xem qua thân trẻ kho-khan, Ủ-ê nét liễu vờ vàng lnh mai.
 Xua kia cốt cách Thiên-thai, Chừ xem nhan sắc kèm phôi mỹ phần
 Do nào trẻ khá tổ trào, Kéo chia lo sợ ngại ngần lằm thuy.
 Nàng rằng : Dạ trẻ bấy nay, Thấy dơi lằm lúc trở xoa má phiến
 Thiểu chi kể quơ người quyền, Sa cơ một phút ngira nghiêng gia đình.
 Nay cha giàu có muôn nghìn, Lại thêm hồng lộc trao đình rất cao.
 Tuy không lo việc tổn hao, Song le sùn của lẽ nào ngại không,
 Phải cha vui đã an lòng, Cho con ra chốn cửa dòng bàu hồng.
 Trước là giúp ích gia-dàng, Sau là độ kẻ cơ-hân hổ y
 Đàng vầy vui về xiết chi, Xem người qua lại cũng thì thông dong.
 Vũ đây gác tia lâu hồng, Như chim Anh-võ cầu lông lực thàn.
 Thi-về nghe trẻ phan trần, Muốn con vui dạ chẳng cầu tổn hao
 Truyền quân cất quân mau mau, Nơi tam-kỳ lộ đường vào Vô-khê.
 Chưng bày hang hóa cho xuê, Trà thung rượu các gấm hủ nhiều tâu.
 Kê bên cất cái lầu cao, Chia nhiều cung điện, thành bao giáp vòng.
 Trong thời lập kiếng trông hồng, Ao hồ, non họ, chim lồng, trượng su.
 Đàng cho Đệ-Nhứt con ta, Đến nơi bản gấm xem hoa giải phiến.
 Quán nhơn vàng lnh tao liễn, Mấy trắng có lẽ đã yêu trong ngoai.
 Thị-vệ kêu trẻ phan bay, Lầu hồng dặng vật hơm nuy au bề.
 Cha cho con đến Vô-khê, Tự tình bản gấm xem huê bết sâu.
 Nàng nghe cha nói cúi đầu, Diễm trang lên kiệu ngõ hầu ra đi.
 Bầy mười thế nữ tương tùy, Đến xem khắp hết từ vi tử rang.
 Đẹp thay ở chốn lầu trang, Hương hoa ngào ngọt cảnh vang phất phơ.
 Ao hồ cá lội vẫn vơ, Chim lồng lý hát, lo thơ bươm đơ.
 Bà tông ngàn cùn xuê-xang, Thông reo đã duật trâm háng tươi xanh.
 Bên cầu giông nước chảy quanh, Bồng lai âu lằm cũng nạnh thế thôi.
 Rõ ràng cảnh đẹp vô hồi, Nương nàng nhờ kẻ nời trời đau lung.
 Chiếu hoa trái lốt mấy vòng, Nàng ngồi dựa chốn trướng hồng bản huôn.
 Tiếng tam đờ dẫu luôn luôn, Đón lằm thiên-hạ dư muôn ra vào
 Hồn người bản gấm thanh tao, Mỏi sơn mặt ngọc khác mư Thiên-ngư.
 Khắp châu khắp quán gần xa, Cũng đều tìm đến xem qua chơ lau.
 Dân không muốn dụng môn bang, Cũng mua coi thử một nàng ra sao.
 Bản huôn dặt lợi biết bao, Gm nhân tái-tử xon xon nhộn ubang.
 Nói việc han-sĩ lang thang, Mãn giờ học tập dao lang án xin.
 Nghe lời đón dái liên thính, Bàng nàng Đệ-Nhứt xuất đình bản hồng.
 Hời thám dĩ rõ quán nang, Lắm chàng lừng từng ngõ ngang lằm thay.
 Tránh nang có dạ nĩa mai, Cho nên cốt quán chán ngay ngõ dằng
 Nếu không qua lai quán nàng, Lắm sao vào xóm vào làng xin ăn
 Dữ dư muốn nói khó khăn, Khó càng thêm khó hơn cần đập hoai.
 Lỗ lỗ một tấm hình hai, Nếu ta chường mặt chường mày nàng khi.
 Thân lươn nao có quân gì, Thà là khuất mặt người khi ci ứng phiên.
 Thời thời ta chơ tci diên, Tìm qua quán khác xa miền xin ăn.
 Đường xa khó nhọc vô ngần, Ai ơi ! A: cò rõ chẳng nổi này.

Từ đây chàng cứ mỗi ngày, Không xin tại quận ăn may tha phạt.
Đầu cho xa cách dặm ngàn, Cứ đi quanh mãi quán nàng chẳng qua.
Cơm dư người bỏ thì ra, Bữa không bữa có thật là đáng cay.
Túng cùng chàng hờm vô khoai, Cúi thom sơ müt đầu ngay bụi bời.
Thợ cơm làm tập mần giờ, Chung vào ăn núp ẩn sơ đồ lòng
Khát thời lai uống nước sông, Việc mình, mình biết với không ai tui.
Cho hay những kẻ gian nan, Trời thương phù tách không ngoan si tầy.
Học một mà biết đến hai, Rừng Nho thông suối trong ngoài khắp phân.
Nhắc qua Đệ-Nhất lo toan, Ngôi nhà buôn bán gan vàng tẻo kho.
Đập đầu kẻ lẩn người xò, Luận hán đặc chí, ra vô vui cười.
Riêng nàng lưỡng những ưu tư, Khổ tình nặng trĩu cũng như đá dẫn.
Thông hoài khôn thấu cội căn, Đói người mòn mỏi uống ăn thất thương.
Trần-Minh anh ở hà phương, Để em đói bữa nhớ thương chấp chằng.
Học trò trong xứ quả đông, Mỗi ngày đều tới ngồi trong quán nàng
Sửa sang quần áo nghiêm trang, Làm màu làm điệu hoặc nàng ưng chằng.
Nào thầy nào tớ làng xăng, Ngựa xe dù võng văng vãng phò bày.
Uống ăn rậm rất tối ngày, Khoe khoang chữ nghĩa thì bài đã vang.
Đua nhau hình phẩm vợ quang, Thấy thương trái mắt nghe càng nghịch tai.
Bét phương mặt bột khoe tài, Nàng không kiêng nề phán ngay lời này.
Các cậu dáng mặt râu mày, Văn hay võ giỏi nào ai cỉ ăng tương.
Sao không tá quốc phò vương, Phở thông đàn tri, khai đường tương lai.
Đề chỉ xò quán ngồi hoài, Hành văn múa võ thì tài đồ hay.
Chúng em là phận vá may, Chẳng thông chữ nghĩa lấy ai phẩm bình.
Các cậu cò biết Trần-Minh, Nói gương người ấy sửa mình mới hay.
Nghèo mà tiếng dậy trong ngoài, Kinh-luân già dặn thảo ngay vẹn đền.
Học trò nghe nói cười lên, Trần-Minh khổ chuỗi là tên ăn mày.
Nó tu đạo chợ hằng ngày, Kiếm ăn quanh quất xóm này chợ đầu
Cái thẳng ngu ngốc như trâu, Chúng ta bắt nó theo hầu dũi châu.
Bản mặt thẳng đó khó khăn, Thúi hơi vô số nói nã g thâm sâu.
Việc lam dụ dựa phát râu, Muốn soi phải danh trong đầu mới xong.
Đề ta về tổ đục trong, Biểu râm nó đến vừa lòng hay chằng ?
Chúng ta sang trong ai hằng, Hỏi ta chằng hỏi hỏi thẳng Trần-Minh.
Nàng nghe chúng tỏ sự tình, Tối trông man sáng động nhìn thấy uhu.
Đêm nằm không lấp mạch sâu, Biết bao chữ đặng hắt cầu sông Tương.
Học trò về đã đến tương, Bèn kêu chằng đến mọi đương tỏ phân.
Hôm qua ra quán Mỹ-nhân, Gặp nàng bán gấm mười phần tốt sinh.
Mặt trông chằng khác thủy tinh, Mỏi son mắt phụng càng nhìn càng sa.
Hình dung chi kém Tiên nga, Lại thêm trang điểm thật là xuê sang.
Nàng phán Đệ-Nhất tên nàng, Cha đương làm thị, Thị-vệ quan ở trao,
Việc này hỏi rước làm sao. Nàng đã phán tỏ với ta cả nhà
Nàng lại cò ... này, Trần-Minh thẳng đó ăn mày phước, ...

Tao hiền mây khá nghe tao. Mây nên đến quán ra vào má thời.
Rồi mây mới mừng bay lời. Lam mai đem mới tục thời đàm tao.
Trần-Minh giả hộ lằng xao. Đệ-Nhứt bang đó tôi nào biết đầu.
Tấm thân rách rưới hầy lâu. Phải đi bán khất si hầu biết tôi.
Mình mong mình một mỡ eo. Các câu mưa chớ cười tôi làm gì.
Kìa người quần áo tinh vi. Nàng không tưởng tôi hổng chỉ an mây.
Hoặc là các câu nghe sai. Hoặc nàng nhìn lẫn lộn ai chưa từng.
Chớ tôi đã xét chán chường. Người hay giống mặt tên thường trùng tên.
Học trò dồng dủ đôi bên. Phải rằng. Tao nói mấy nét nghe lời.
Đề mai tăng sang mát trời. Chúng tao đều thấy đến nơi quán nàng.
Mây nên sửa khổ cho sang. Theo lam diều đây bầu dăng cho tao.
Trần-Minh nghe rõ âm hao. Phải vâng theo lệnh dám nào sâu si.
Nghĩ thân rách rưới sâu bi. Bao phen khổ sở lắm khi đoạn trang.
Bầy lâu lánh khỏi quán nàng. Bầy giờ đến đờ hồ hang trăm bề.
Lo xuôi lo ngược ú-ê. Tinh không ra kể dầm dề luy sa.
Trời vừa tăng sáng ra. Học trò thục đây kéo qua quán nàng.
Trần-Minh diều đây xách mang. Buộc lòng nào dám phàn nàn với ai.
Đến bên cửa quán mới hay. Lầu trong chưa mở then mây con ràng.
Học trò thời mới luận bàn. Chúng ta dạo các ngừ dăng một dầy.
Trưa rồi sẽ trở lại đây. Đàng cho nó biết mặt mây Trần-Minh.
Chang nghe những tiếng khinh khi. Từ lòng thăm tới phận mình lắm thay.
Lụy tuôn giọt vầu, giọt dãi. Cần rằng chịu nhọc buổi này cho qua.
Học trò xem thấy gan tra. Sao mầy ú-dột thu ba rong rơ.
Dương như uất-ức trong lòng. Hay là mầy quyết vào trong quán nàng.
Quán cũn đóng cửa rang ràng. Làm sao vào đặng mà toan xông vào.
Thiệt thẳng âm-ực lam sao. Đề chơi đây lát rồi tao dất về.
Mây dưng lam mặt ú-ê. Má tao phát dóa chẳng hề dung đầu.
Trần-Minh nghe quả cùi dẫu. Dám nào đòi dãi một câu một lời.
Học trò dạo đã khắp nơi. Bầy giờ quyết trở về chơi quán nàng.
Trần-Minh hối rồi lo toan. Làm sao thoát khỏi quán nàng phen nì.
Vừa đi vừ: lại nghĩ suy, Tinh lui tinh tới thất thì vô phan.
Chang hiện trà ngừ bày tàn. Lòng tôi báo bực khó toan theo hần.
Cho tôi đại-tiện đây lâu. Rồi thì tôi sẽ theo san lên dăng.
Học trò trời giọng nghiêm trang. Nếu mầy tri hườn sẽ mang lấy dón.
Chúng ta đợi tại lầu son. Đến mà hần hạ cho trồn phận mi.
Cùng nhau cất bước ra đi. Đến nơi cửa quán đồng thì vào trong.
Bầy ra rượu các trà hồng. Uống ăn hần luận nghe không ngọt lời.
Chờ cho đến lúc xế trời. Cũng là biệt dặng vắng thời Trần-Minh.
Chớ hoài cũng chẳng thấy hình. Các trò trông ngóng tục mình lắm thay.
Bầy giờ lóng ngời về tây, Lê nao ta cứ ngồi đây đợi chờ.
Phải mau trở lại bầy giờ. Động tim coi nó dặt đờ ha phan.
Hành cho một cặp sông boàng. Kéo mà nó dăm cả gan gạt mình.
Học trò chỉ ấy ưỡn trinh, Quyết lòng, tra khảo Trần-Minh phen này.

Đệ-Nhứt nghe nói sợ thay, Lo đều họn gởi tal bay cho chàng.
Nghĩ suy không thẩn cơ quan, Chàng về sao chẳng đi ngang chốn này.
Chắc vì thẹn mắt hồ mây, Nên chàng chẳng chịu đến ngay quán mình.
Bây giờ còn dao chơ dinh, Hay là lều đang dấu hình đầu đây.
Chờ cơn vắng vẻ không ai, Rồi chàng sẽ lên chạy bay về trường.
Nghĩ suy thấu đáo mọi đường, Nàng kêu tỷ-tắc Loan-nương tỏ háy.
Em nên đứng núp tại đây, Mắt tua chằm chỉ ngó ngay ra đây.
Thấy ai điếu dấy xách mang, Lưng choáng khố chuối chạy ngang quán mình.
Ấy là quả thật Trần-Minh, Em nên lập thế giữ gìn cho có.
Đến rồi trở lại phòng to, Thức ăn mọi món háy phó rõ ràng.
Trần-Minh đặc kể hàn hoan, Nội trong nháy mắt phút chàng sâu bí.
Bây giờ khỏi sợ nàng khi, Rồi cơn trở lại hiết đi dàng nào.
Dầu ta qua khỏi lều cao, Về trường biết nói làm sao khỏi đòn.
Tình di tình tại chùng tròn, Tình còn hận dạ tình còn thêm lo.
Lần theo phường phố quanh co, Đi cho khuấy khỏa chờ cho xé chiều.
Bây giờ cảnh đã dịu hìn, Đàn gà lạc mẹ chít chiu về chường.
Người buồn gặp cảnh quá buồn, Xót mình lặn đạn lụy tuôn vẫn dài.
Nhắm chừng trước quán không ai, Cong lưng cúi mãi chạy ngay một đàng.
Nin hơi lặng tiếng khá thương, Chạy như chớp nháng chạy đường tên bay.
Đến ngay trước quán chỗ này, Lòng dường khấp khởi dạ ráy lo ra.
Khố chuối sứt rớt trước tòa, Đương cơn mỗi một chàng da không hay.
Chạy thêm một đổi xa thay, Liệu chừng khuất quán chàng rày dừng chân.
Mặt thời thời chẳng kịp ngừng, Xem qua thời bỗng đứng đưng châu mây.
Khố da tuột rớt không hay, Mang thân lỏa thể lo nay hơn tri.
Hai hàng nước mắt làm ly, Thân tôi sao có gian nguy làm vậy.
Neu ta má hồ khổ này, Làm sao trở lại trường thầy hôm uay.
Đánh liều mặt da mây đây, Nhục cam chịu nhục lánh hoài khổ thân.
Tình rồi chúng mới dễ chân, Quyết lòng trở lại tìm lần khổ ta.
Đường xa một đời trôi qua, Sao không thấy khổ thật là lạ thay.
Tìm lần đến trước mới hay, Khố kia quái ác rớt ngay quán nàng.
Dòm chừng trong quán lặng trang, Chạy a đến lấy le lều tui chơn.
Chẳng ngờ có kẻ ôm lưng, Lôi vào trong quán vira mừng vừa la.
Cồ ói ! Gian-tế vào nhà, Lấy hàng chạy đại tôi đã bắt đây.
Thật mới ngang ngược lắm thay, Dám đi ứn cấp han ngày mới ghé.
Trần-Minh lụy nhỏ dầm dề, Gẫm thân cùng tận chẳng hề thổ lộ.
Dẫn chàng uap trước trường loan, Nàng trông thấy mặt đôi hàng lụy sa.
Thảm thay một lũm tài ba, Chiếc thân chim núi thật là đáng cay.
Xin chàng ngược mặt xem qua, Em đây Đệ-Nhứt vợ nhà không ai.
Trần-Minh cầm động lăm thay, Lưng trông nhìn tận tận mặt người thương.
Thưa rằng cảm nghĩa qui nương, Lòng nhưa xót kẻ ly hương bình bồng.

Nhìn nhau bữa nhất rong rông. Nhìn nhau chạnh dạ xót lòng biết bao.
Nàng bèn hối trở trở vào, Nước thơm y-phục kiếp mau sắp háy.
Mời chàng tắm rửa hôm nay, Ép chàng quần áo dẫu thay xong rồi
Bắt tay trước gấm mời ngồi, Thiếp chàng kể việc những hồi xưa xa.
Bí hàng trà rượu dọn ra, Cao-lương mỹ-vi nâng mà mời khuyển.
Rõ ràng hào kiệt thuyền-quyển. Đông-sông nam-giảng xướng duyên thay lạ
Tạc thù chén lai chén qua, Càng phân việc trước càng hòa tình sau.
Trần-Minh ngỡ giấc mộng đào. Tưởng thắm mình dũ lạc vào Đào-Nguyên.
Thiếp chàng ăn uống đã yên. Dắt niêu vào chõn (trường yên loan bàn,
Nàng rằng Trước đã dở dang. Khiến nên Chưc-nữ Ngưu-lang chầu dàng.
Ngày nay dựng hiệp đôi loan, Hết lo ngại nỗi thiếp chàng rúch xa.
Việc xưa ở tại mẹ cha, Chàng nên tương nghĩa bỏ qua chợ phiên.
Em xin giữ vẹn lời nguyên, Đấng mà chuộc lỗi thung-yuên tại dang.
Nghe qua những tiếng dả vàng. Lòng chàng phớt phỏ dạ càng hân oan.
Khen em tài đức lưỡng toàn, Hiếu tình vẹn vẻ đáng trang ma đào.
Lại thêm khí phách rất cao, Không lòng phụ khó tham giàu như ai.
Thần này may quả đổi may, Không nang cứu vớt chưa hay lẽ uao.
On kia nghĩa nợ rất cao, Ghi lòng tạc dạ để nào sai ngoa.
Huống chi là đưng mẹ cha, Lễ dẫu lại dâm phiên hạ chi sao.
Nàng nghe vội vã cui dẫu, Tạ ơn quần tử tưởng âu lòng muu.
Bây giờ đã hăng phân minh, Đòi ta hiệp mặt tặc tình hết nghi.
Rồi đây có hội khoa thi, Sấm sanh mệnh thiếp chàng đi vững vang.
Xin chàng đứng cố ngõ ngang, Đứng lo hao tổn bạc vàng chi chi.
Trần-Minh rằng : nghĩa tương tri. On uàng lo lằng khac vì núi non.
Vang phai biển cạn chi môn. Dạ dả hăng dạ nào còn ngại chi.
Song le chẳng dâm diên tri, Trước sợ cha mẹ sau thì thị phi.
Đề qua qua giả dạng ngu-si, Sau nên cơ nghiệp rồi thì sẽ hay.
Áo quần chàng kiếp đồ. Thay, Minh mặc khổ chưởi như ngay ban vi.
Thiếp chàng từ giả một khi, Nàng bèn cấn đến thi ti Loan-mương.
Em mau sách dấy lên đưng. Đưa chúng cho đến học trường tôn sư.
Rồi em trao lai hũy chữ. Khả về cho kịp kẻo người nghỉ nư.
Tờ thầy khi ấy báng ngùn, Phút dẫu đã đến học đưng sư ông.
Loan-mương trao dấy đã xong. Chúng hèn xách dấy thoag dong đưng vào.
Học trò xem thấy kêu nhau, Áp ra vây đánh đn ác trước sân.
Đánh thôi tại chưởi vang rần. Chưởi rồi lại đánh rùn rần kẻ chi.
Trần-Minh giọt luy lâm luy, Rằng : Tôi coi cức phải đi ăn mây.
Các cậu gọi cứ ra tay, Mác tình đánh kháo thân này tiếc chi.
Mẹ cha tôi có lỗi gì, Nỡ nao chưởi kẻ âm-ty cho đánh.
Loan-mương thấy chúng hoành hành, Tức mình không thể bỏ đành lui chơn.
Bước vào bầy giải thiệt hơn, Các cậu sau chẳng lòng nhưn chưởi nào.
Đã xưởi là đừng anh hào, Mả đi hiệp lẫn đưng hào lăm chi.
Rồi như câu câu lăm nguy, Thân kia cũng chẳng khác gì như ai.
Nỡ nào đánh dạ bira đây, Đa người má chưởi ich uay cho mình.

Gái này thấy quá hết hình, Người trong cửa Không sẵn Trình vậy sao ?
Nói ra mang tiếng hèn hào, Mắt này trông chẳng khác nào thất phu,
Hề là đáng mặt danh như, Lòng hay thương kẻ phiêu-lưu thất thú.
Học trò nghe đã dứt lời, Trăm bề hồ thẹn đều thời lánh xa.
Loan-Nương trở bước về nhà, Nghĩ thương Trần-sĩ xót xa tương lòng.
Bồng vàng mặc cạn hiền đông, Cá tôm giữa mát, cua công khinh khi.
Có ngày rộng sẽ tương vi, Bề dòng nổi sóng rồi thì hũy kinh.
Trời Nam gặp lúc thái bình, Tướng Ngô xếp giáp Châm binh lại hàng.
Nam-vươn ! ngồi ngự đều vàng, Phấn cũng vãn-võ há quan lối này.
Nhờ trời từ trăm lên ngai, Quốc dân cõi Việt trong ngoài âu ca.
Hiềm vì tuổi tác đã già, Không trai sau nối nghiệp nhà khó toan.
Công-nương tuy rất khôn-ngoa, Song le là phân hồng nhau biết gì.
Chi hãng đến lúc khoa kỳ, Bá quan phải hết lòng vì gian sai.
Chọn người tài đức lưỡng toàn, Trăm đũa Công-chùa sau toan nhưong vi.
Phân rồi ban chiếu tức thì, Bá quan phụng mang đơn tri lui chân.
Truyền quân tổng bản xa gần, Chi châu si-tử mau chân nhập trường.
Khắp trong thiên hạ tứ phương, Nghe rao đều phải dầm dương ra đi.
Đua nhau kéo đến kinh kỳ, Các trường vắng vẻ đều thì bỏ không.
Trần-Minh lụy nhỏ rờng rờng, Muốn đi nghĩ lại khó lòng ra đi.
Đi sao chàng có môn chi, Áo quần chẳng có tiền thì cũng không
Xin ăn no đói đã xong, Nhưng còn giấy mực biết hồng liên sao.
Người người vồng củ dù cao, Còn ta sao chịu lao đao cơ hàn,
Nhớ xưa nàng dặn rõ ràng, Đến khi khoa-mực thì nâng sẽ lo.
Xét mình hổ phẩn hàn nho, Tài sơ trí siển khó lo vào hào.
Nên hư chưa biết làm sao, Lẽ nào dám chịu tổn hao của người.
Chàng đương sâu muộn vu-tư, Bồng đầu nghe tiếng tôn sư hồi mình.
Rằng là : Con hỡi Trần-Minh, Sao không sửa soạn dang trình ứng thi.
Số con nay chịu hàn vi, Tài con sẽ dựng gập kỳ vinh-hoa.
Nhà thầy ơn nghĩa ai qua, Nhưng thầy tiền của thật là vốn thông.
Thôi con mau khá vào trong, Cơm khô muối hột gói phồng đem đi.
Nghe thầy gắng chí xuống thì, Chớ nen sâu thăm lỗ kỹ công danh.
Thấy thầy có dạ nhiệt thành, Trần-Minh cảm động mờ danh ứng khoa.
Chàng bèn bước trái sau nhà, Múi k a bèn lấy cơm mà để y.
Vi chàng cạn xét cùn suy, Thầy ta cơ cần thật là đang thương.
Muối kia ta lấy đi dưng, Đói ăn vội là thường thương đỡ nguy.
Lạy thầy cất bước ra đi, Đường xa dùm thăng quản gì gian nan.
Chư nhỏ đi trước nhận hàng, Ngựa xe quản áo rỡ rang tuốt vi.
Bưng trà ấu nóng ly bì, Vui cười trững giữa thất tui xon xao.
Chàng thời lủi thủi đi sau, Bụng tròn khổ trống trông vào thăm thầy.
Đoan này Đệ-Nhứt chưa hay, Nàng còn ở chốn Sơn-tây trông chàng.
Thác nan quần áo bạc vàng, Ngựa xe đã sáu sân-sang chân sai.

Nàng ngồi trông đợi mấy ngày, Trông đường ái ngại trông hoài bất tì
Chức chàng bỏ thên phận mình, Hay là ngại dạ ngu thi nô chi.
Cung nhau ước hẹn trước khi, Nghĩ nào chàng lo quên thi loi giao.
Thiếp không có dạ lằng xao, Trách chàng chẳng xét ngại nhau cho dãi
Nàng đương nghĩ quần lo quản, Phút nghe uhe-sĩ lộ hạnh trái qua.
Rêu sai Loan-nữ chạy ra, Hỏi thăm cho rõ tu mà Trần-lang.
Loan-Nương theo dõi hỏi nan, Chẳng hay Trần-sĩ háng ngàn phương nao.
Hoc trò bên tổ thối cao, Trần-Minh đi trước ngõ nao vi-minh
Chúng ta hữu sự gia-dình, Cho nên may mới hạnh trình theo sau.
Sợ chúng đi đã đến trao, Bây giờ mới hỏi gần àu trở rồi.
Loan-Nương nghe nói thương ôi, Trở vào các việc một hồi phân ra.
Nàng nghe giọt lụy nhỏ sa, Âu là ta nhứt tim ra kinh kỷ
Trở vào đầu bực ty-nhi, Sửa sang đồ vật nung nh theo chàng
Vòng dư quần áo bạc vàng, Nắm gương-dây tơ lên dưng tìm theo.
Trải qua dấu thỏ đờng cheo, Taôn hờ lứt bụi lên dèo gian nan.
Vài trời xuôi gặp mặt chàng, Kéo má lông thiếp lo toan chẳng cùng.
Đường xa vắng nơi bặt hùng, Phạm chàng kiết thiền đa hung rõ ràng.
Thắm thay thân phả hồng nhai, Xua nay trước gối man loan ra vào.
Ngày nay phải chịu lao đao, Vùi thân lứt bụi hàng ngàn khổ thương.
Trần-Minh tu lúc lên đường, Ngày đêm giải nắng dầm sương nỏ nê.
Một mảnh giữa chốn sơn-khê, Đãi cơm khát nước dầm dề lụy sa.
Chim than, dế khóc, thú la, Lấy chi đỡ dạ mà qua chốn nầy.
Em ôi ! Dê-Nhứt có hay, E qua khó giọng nay mai hồ nắng.
Chẳng ngờ đi tới nửa đường, Phút chàng cảm mạo thương hàn nắng thay.
Lại thêm mới rụng chơn tay, Vì là đói khát mấy ngày, đã khan
Rừng xanh núi thắm khắp ngàn, Không nơi tã-tức không phan nương nhờ.
Ràng đi nhưng đã ngắt ngọn, Mòn hơi ngũ xương dựa bờ rừng hoang.
Ngó lên kên ở Thiên-hoàng, Sinh chi dẫy dụa gian nan chẳng cùng.
Đét loi thềm thếp hồn trung, Giỏ đưa vùn vut lạnh lũng thối xương.
Nàng cũng gia tiếu cân đường, Bước trở bóng gập người thương rõ ràng.
Thoạt trông nàng đã kinh hoàng, Đói người đương đói hào quang sáng lòa.
Ôm chàng lu ngọc ni ô sa, Anh ôi ! Trần-sĩ sao ra nỗi nầy.
Trên ngàn gió cuốn mây bay, Bưng xanh núi thắm bao vây hết hùng.
Thương chàng sương tuyết lạnh lung, Thương thay thân phả anh hùng gian nguy.
Nếu chàng thác xuống am-ly, Thiếp nguyện theo với sống chi lẽ lấy
Truyền cho gia-tiền hồi nầy, Lấy đơn linh dược đem đây cứu chàng.
Nàng đương san sóc vãi vau, Bồng chơng thắm thuốc dung nhưu tỉnh lần.
Như nhau đôi mắt tần ngần, Nửa phần út tuôn nửa phần xot thương.
Nghĩêng dần da tạ tình nương, Công ơn em tử sanh đường Nam san.
Nàng rằng : Anh hỡi Trần-lang, Sao anh nỡ để em mang lấy sầu.
Cung nhau ước đến hạc đầu, Thương nhau con tở ngại nhau cho dãi
Anh nên thay lại xem rành, Ngựa xe em đã sẵn sàng sẵn sàng.
Bây giờ anh kiếp sửa sang, Dặng má xuống chốn Trang-san kịp thi.
Nên anh tuồng nghĩa cố tri, Ôn nhau để lúc vịnh qui ơ bôn.

Chàng rằng . Châu ngọc hãn tào, Tảng phen đã biết tuổi vàng mới hay.
Võ-môn mà đấng đua bay. Bất cẩu Phiến-màu đến ngay ngọc vàng.
Còn như ăn nghĩa của nang, Minh minh như biển mang mang như trời.
Mình tâm khắc cốt đời đời, Xương tào cốt rui vảy thời chẳng phai.
Nói rồi quàn áo đổi thay, Thiếp chàng phôi mắt bắt tay chia đôi.
Phân ly đau tấu can trường, Người còn dặn với kẻ toan dạy nhin.
Bây giờ chàng thật hiền viuh, Ngựa xe rục rở gia đình rộn ràng.
Trong xe nao bạc nao vàng, Thực ăn trà rượu sẵn sung thiếu chi.
Chàng đang cốt nghĩa nghĩ suy, Bồng đầu đã đến kinh kỳ nơi đây.
Hye trở ứng thì đông thay, Thấy xe đều thấy tránh ngay hai hàng.
Trường quan Giám-khâu viêng trảng, Chẳng ngờ bước xuống rõ ràng Trần-Minh
Sơn-tây sĩ-tử đều nhin, Hỏi nhau sao nó hiền viuh vô cùng.
Thấy đều có ý nga ngừng, Bước qua chào hỏi khiêm cung thay là.
Trần-Minh thời mới phân qua, Cha xưa tể tướng cửa nhà v uh sang.
Nhưng người sớm tách tuổi vàng, Nghĩ cơn thất vau phò trang làm gì.
Ngày nay gặp lúc khoa kỳ, Nên tôi phải sấm ma di cùng ngroi.
Chớ nhỏ nghe noi liền cười, Bấy lâu mang lỗi xiu người thù tha,
Trần-Minh nghe nói cười xòa, Các cậu sao lại lo xa điều này.
Chúng ta một gốc một thầy, Đồng liên đồng đạo lấy ai mà hờn.
Nực cười thay kẻ tiểu nhơn, Ai nghềo chúng thị ai hơn lại chiu.
Hỏi nao khinh bạc cách kièn, Bây giờ bưng hợ tung tii thay là.
Mãng còn hàn huan ngấm nga, Bồng nghe trống lnh khai khoa trang thành.
Mấy muốn sĩ tử chanh rành, Kẻ làm bề quế người danh danh bản đương.
Chớ nhỏ lạc đề khá thương, Một mình Trần-sĩ bằng chơng danh đề.
Tiếng lâm đồn dầy thôn quê, Bay qua tới quàn Võ-khê trang thay.
Đồn thời khắp tỉnh Sơn-tây, Xang thời mừng rỡ óng thời lo ra.
Đồn lần tới quàn Sơn-ta, Trần-Minh khó chuỗi nay đã hiền vang.
Ba ngày mãn cuộc khoe khoan, Trưng-ngươn vào yết Thánh-hoàng trước ngai
Nam-vương phân trưc kim-giải, Trẫm xem quan Trang đáng tii an bang.
Cung-vương cũng dự hồng n uen, Muốn đưa quan Trang đứng vau vàng kết đôi.
Phong sau có kẻ nối ngoi, Chẳng hay quan Trang nghĩ thời lẽ nào ?
Trưng-ngươn quý tii giữa trao, Cha tôi xưa cũng quyền cao một thì.
Hàng ngay châu cang đơn-tri, Chừ người tể-tướng tên thì Trần-Công.
Bên chơng không trẻ nối gióng, Mơn thm đến chốn cửa không khừn nguyên.
Chẳng ngờ vào chốn an-tiền, Gặp quan Thi-vệ ở mền tráo-ca.
Hai người ước nghĩa sui-gia, Lời giao ở trước phát toa trọng thay.
Tư tôi lưu lạc đến nay, Ra thân đôi khát ngày ngày gian nan
Nhớ nàng hào học mọi đang, Nhớ nàng giúp đỡ lo toan hết lòng.
Ơn kia nghĩa nợ chất chông, Lẽ nao tôi lại phụ lòng tảo khang.
Hàng tôi dưng chiếm bang vàng, Càng là nhớ có sire nàng giúp tôi.
Nữ nào đem dạ học hỏi, Nghinh tân yem-cưo quên hồi gian nguy.
Mong ơn Thánh-chúa xét suy, Tôi cam chịu tội vâng thì khó vung.
Nam-vương bèn pua trước sau, Trưng-ngươn linh hiển nghĩa thân vẹn ngh.

Như vậy dâng một tu mi, Đứng ngồi trên chốn đơn tri giáo dáo.
Lời ta phân có quần thần, Con ta dầu thật mười phần lịch xính.
Cam đành làm phân thần-tinh, Theo hầu quan 1 cang tron tinh pau thê.
Vợ chàng dầu xấu dầu quê, Ta cho trên bực chánh thế rõ ràng
Trang-nguon vàng lĩnh lời vàng, Nam-vương ban chiếu cho chàng vinh qui.
Bà quan đưa đón ly bì, Trưởng-dinh tống-từ thiê thi hiên vang.
Trang-nguon từ-giã hà quan Xe loan rục rỏ tách ngàn ra đi.
Quán gia hầu hạ oai nghi, Giơm vàng nấp bạc đều thi cầm tay.
Nghe hình trời giọng vui thuy, Quân hầu rập tiếng hát bài quốc ca.
Phổ phường lớn bé trẻ già, Kéo coi quan Trang vinh hoa rần rần.
Xôn xao như hội nhà Tần, Tổng làng đón rước quan quân chức hào.
Vệ quan dờ dõn đầu, Cho nên sửa soạn ngọc lâu xuê-xang.
Vi là có chiến Thiên-nhan, Tứ hôn hai họ dươn lang kết tinh.
Xe loan vừa ghé đến đình, Pháo mừng inh òi tiếp nghinh rợu râng.
Ông bà mừng rỡ muôn vàng, Nói năng vui vẻ hỏi han đàng hoàng.
Thật là người thế đa đoan, Tinh đời đời đổi nghĩ cang lạ thay.
Xưa sao khinh bỉ chê bai, Chừ sao lễ nghĩa mặt mày nở nang.
Xưa sao mắng chưởi dã vang, Chừ sao qui trọng ngọc vàng khó hơn.
Trang-nguon là bác đại nhưn, Bỏ qua lỗi trước nhờ ơn nghĩa nang.
Lễ mắng hiệp cần dĩ an, Bỏ cơn lão đản thiếp chàng đời trông.
Bắt tay lòng chấp khởi lòng, Mừng như cá dặng hồng trên mây.
Nâng thời nưng chén ngang mày, Chàng tươi nhác nở những ngày thọ àn.
Rõ ràng tài tử giai nhân, Tao phùng gặp hỏi cán phân sắc tai
Chàng bera vàng bạc sấp bay, Đem qua đền đáp ơn thầy dĩ xong.
Son-la chồng vợ thẳng xông, Lễ nghi tế tự tổ tông ông ba.
Sửa sang mẹ nả mẹ cha, Lãng cuo tương phu thật là nghiêm trang.
Vợ chồng về đến phủ dưng, Hay tin thời lòng kính niang rung rời.
Vệ quan hôn đã lia đời, Vì chơn xel đánh than trời nát tan.
Vợ chồng than khóc dũ vang, Lo hệ tống táng cư tang trọn nghi.
Vinh qui nay đã mãn kỳ, Trang-nguon chồng vợ đồng thờ lại kinh.
Người xinh cảnh cũng thêm xinh, Ngân hoa đua nở bướm huynh phủ doanh.
Trên xe gái đẹp trai lành, Lịch dương trên nữ giáng sanh cõi trần.
Người người xem thấy khen râng, Chấn-Trần nào có Chấn-Trần nào hơn.
Đến tráo vào yết hệ đơn, Chúc trên Thanh chùa Nam-sơn thọ hằng.
Nam vương phân trước ngai vàng, Trai trái gái sắc đôi dưng xứng đôi.
Phong bang chánh thất lĩnh ngôi, Con ta thứ thất giao bôi nội ngày.
Một nhà sum hiệp từ đây, Xương tủy phúc đạo không hay trái lòng.
Nam vương ngày nọ công đồng, Phán cung văn võ ngoại trong lời này.
Long ta mong đến Thiên thai, Quyết tim vào chôn thiên đại tư thân.
Nhường ngôi Phò-mã chầu dân, Sau là cây co quần tuần chaven lo.
Đừng lòng dố kỹ so đo, Dưới trên hiệp sức khươn phá gian sên.
Lo cho quốc phủ dân an, Vả vẫn chính bì, liên hau kinh vi.
Phán rồi ban chiếu tức thi, Nhường ngô Phò-mã trị vì từ đây.
Cả tráo rộn rịp vui thay, Lễ đưa hoàng-thượng, lễ bầy tôn vương.

T. n quân ngự đến tòa chương. Bả quan chực rước thưng dũ xong.
But huê vôi lá chiến rừng. Thương-quân lãn-tức thưng công quân thân
Giảm thu sưu-the cho dân. Lại truyền phóng xã th-nhân khắp miền.
Công thấy khò nhọc thâm niên, i bình vào trong các trao truyền Quốc-sư.
Tân quân vốn lực nhưn từ, Chánh cung Đệ-Nhứt cũng người thiện-lương.
Tây cung giang giỗi nhà vương. Tron bề tài đức ven đường thảo ngay.
Vây nên cõi Việt trong ngài, Quốc dân hưởng phước ngày ngày ấm no.
Lê đời xét lại khò dò, Tinh đời tráo chác lằm trở thị phi.
Vệ quan vốn kẻ vô nghi, Cho nên trời phat thấy thì tan lành.
Con người vốn thật gái lành, Nên trời nhỏ phước mới dành ngôi sau.
Còn như Trần-sĩ lao đao, Không cơn không áo trông vào tả tơi.
Nào hay có việc đời đời, Trần-Minh khổ chuỗi thay đời trị dân.
Dinh hư tiên trưởng hất phần, Thanh suy hi thời xoay dần chẳng sai.
Kia câu : Phước bất trùng lai, Gẫm cho câu ấy có sai đời phần.
Như chàng họa họa ghe lằm, Song le gặp phước, phước phần trội hơn.
Cho hay những đấng hiền nhưn, Lê nào trời hại đến con cuối cùng.

CHUNG

KHÁ BƯỚC THUẬN - HÒA

64 Đường Tháp Mười (Cholon mới)

Giấy nê số 275

Thư vụ và bưu phiếu xin đề: TRẦN-VĂN-SỬU

TỔNG PHÁT HÀNH:

Các thứ thơ, tuồng hát bộ, bài ca, tiểu thuyết của nhà xuất bản Phạm-văn-Thịnh.

CÁC THƠ THƠ

- 1.- LỤC VĂN TIÊN
- 2.- PHẠM CÔNG CỤC-HÒA 1 - II
- 3.- LÂM SANH XUÂN-NƯƠNG
- 4.- THOẠI-KHANH CHÂU-TUẤN
- 5.- BẠCH-VIỆN TÓN-CÁC
- 6.- TÔNG-TỬ-VUU
- 7.- NANG ỨT
- 8.- CHÀNG-NHÁI KIẾN-TIÊN
- 9.- BƠN HÙNG-TIN 1 - II
- 10.- DƯƠNG-NGỌC
- 11.- THẠCH-SANH LÝ-THÔNG
- 12.- CON TÁM CƠN CÁM
- 13.- NAM-KINH BẮC-KINH
- 14.- TRẦN-ĐẠI-LANG
- 15.- LANG-CHÂU CỬ
- 16.- LÝ-CÔNG THỊ-NƯƠNG
- 17.- TRÒ BÓNG
- 18.- LÂM-SANH LÂM-THOẠI
- 19.- TAM NƯƠNG
- 20.- TRẦN MINH KHỐ-CHUỐI
- 21.- NGỌC-CAM NGỌC-KHỐ
- 22.- ÔNG TRƯỜNG TIÊN-BUU
- 23.- MỤC-LIÊN THANH-ĐỀ
- 24.- CHIÊU QUÂN CÔNG HỒ
- 25.- TRẦN-SANH NGỌC-ANH
- 26.- NHỊ THẬP TỬ HIẾU
- 27.- Ouan Công phục Huệ-dung-Đạo
- 28.- LA-THANH trác NGŨ-VƯƠNG
- 29.- ĐƯƠNG ĐƯƠNG Trường-Đôn
- 30.- SÁU-TRONG HẠY-ĐẦU
- 31.- SÁU NHỒ

- 32.- TÙY-KIEU ĐỜI NAY
- 33.- TÙY-KIEU PHÚ
- 34.- VĂN-TIÊN CỎ BẠC
- 35.- HỒ XAY LỬA
- 36.- HÁT VA HỒ GÓP
- 37.- TIẾT-GIAO ĐOẠT NGỌC
- 38.- TIẾT-CƯƠNG KHỐI NGHĨA
- 39.- PHỤNG-KIEU LÝ-ĐÁNG
- 40.- NĂM TÝ
- 41.- PHAN CÔNG
- 42.- QUAN ẨM THƠ
- 43.- ẢN TÍNH 1 - II
- 44.- CẦU HÁT ĐỐI ĐÁP
- 45.- CẦU HÁT HUỆ TÍNH
- 46.- CHUYỆN TIỂU LÂM

THƠ HẬU (tiếp theo thứ nhất)

- 47.- HẬU VĂN-TIÊN
- 48.- HẬU PHẠM CÔNG CỤC-HÒA
- 49.- HẬU LÂM-SANH XUÂN-NƯƠNG
- 50.- HẬU THOẠI-KHANH C. T.
- 51.- HẬU BẠCH-VIỆN TÓN-CÁC
- 52.- HẬU TÔNG-TỬ-VUU
- 53.- HẬU NANG ỨT
- 54.- HẬU CHÀNG NHÁI

(Chàng Tin loan trao)

TUỒNG HÁT BỘ

- TUỒNG TAM QUỐC 3 cuốn
SAN-HẦU (Tơ-ôn-Đình) 3 cuốn
TỬ LINH (Long, Lân, Quí, Phụng) -
PHONG BA ĐÌNH (Nhạc-Phụng) 2 cuốn

Văn Quốc-Ngo A. B. C. hiệu « CON CHÓ CON GÀ » học dễ hiểu học hết
Có bán đủ đồ Bazar, và đủ các thư cho học sinh cần dùng